24 ԻՒՆՃԻՒ Մ. Ն. 4482 1907 ՕԳՈՍՏՈՍ 4|17 ՃՈՒՄԱ. ԻՐԹԷՍԻ 8 ՐԷՃԷՊ 1325)(4 ՍԱՂԸՍԹՕՍ 1323

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽԲԱՐ

30 ԲԱՐԱ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65, Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱՊՈՆԷՍ ԳԻՐՔԱԹԼԱՐԸ Սէնէլիկի 6 այրդը

Իսթանպոլ իչին	Ղրուշ	60	35
Թաշրա իչին	»	85	45
Մէմալիքի էնճէպիյէ իչին	Ֆրանգ	20	10

ՀԱՐՇԷՆԳԻՐ վէ ՃՈՒՄԱ. ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իլանաթ իչին այրընա բազարլըգ :

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

ՖԱՄԻԼԵԱ ՄՈՒՀԱՊՊԷԹԻ

(Իսպու մեգալէ՝ եալընզ էրմենի-գաթօլիք ճեմաաթընա մախսուս տր :)

Պիլճիւմէ պէօյիւք ամթալարըմըզին զէմանընտան բէտէր վէ վալիտէլերիմիզ կէլէնէ գառաբ, գառիմանէն պէրի ճարի օլան ուսուլ վէ ատաթ մուճիպինճէ, ֆամիլեա էօմրիւնիւ թէմամիյլէ մուհաֆազա իտիպ, վէ ֆամիլեայը սաղլըթմայըպ, չան ու չէօհրէթ վէ իթիպարընը զէրբէ գառաբ զայպ իթմէտիքլերի, վէ այնի թարիգաթ ալվամ իթմէքլէ միւքէլլէֆ օլտուգլարը հալտէ, ամապա նէ՞ սէպէպ մէպնի զէմանէմիզ բէտէրլէրի իչին պու հալին տէվամը միւմքին օլամաէօր :

Շէօյլէ քի, ամթալարըմըզին վէֆաթլարը վուգուրնտէ, բէտէրլէրիմիզ վէ պիճիւմէ ֆամիլեալարը միճանընտան գառաբ մուհապպէթի հիւքմիֆէրմա օլմասը հասէպիյլէ, խանէլէրինին իսլդը ասլա տարմատաղընը օլմահարագ, հաթթա եէմէք մասալարը պիլէ 15—20 քիչինին մէվճուտիեէթի իլէ իթթիֆաք իտիպ, ուսուլը գառիմէնին մուհաֆազասը իլէ, ճահապեական էօմիւբ (լա վի բաթրիարգալ) տէվամ իթմէքտէ պուլունմաքտա : Շահալին զէմանէմիզտէ քիւլլէնին մահվ օլմասը իսէ, ճիստէն չայեանը թէէսսիւֆ տիւր :

Բէտէր վէ վալիտէլերին, էվլատլարընտան էվվէլ վէֆաթլարը թապիի օլուպ, զէմանէմիզ էվլատլարընը, էօհտէլէրինէ իսապէթ իտէն ազ չօգ միրասը թագսիմ, իլէ, հիսսէլերինի ալարագ, հէր պիրինին պիրէր թարաֆա չիլ եավրուսը կիպի տաղըլմասը, մահզա ֆամիլեա մուհապպէթինին ճէմաաթըմըզտա քիւլլիէն մահվ օլմասընին, վէ եէկտիկերի իլէ պիր վէճհէյ իմթիզաճ իտէմէտիքլերինին սէմէրէսի տէյլի՞ մի տիր : Շու հալտէ արթըգ օ ֆամիլեալարին նէ՛ իսմ ու ճիսմի վէ նէ՛ ալ էսկի չան ու չէօհրէթի գալամեաճաղը տէրքեար տըր : Հաթթա պիր ազ տահա իլերիսինէ կիտէր իսէք, հալ՝ եալընըզ պուրատտէտէ գալմաերպ, գարընտաշ վէ գըզգարընտաշլար պէյնինտէ զըսգանճլըգ վէ հասէտ ստիգասրյա եէկտիկերինէ էնվաի նէֆանսիյէթ վէ հագարաթտան տախի կէրի տուրուլմամագտա օլտուղը, մաէթ թէէսսիւֆի ազիմ էքսէր ֆամիլեալարըմըզտա միչահէտէ օլունմագտա տըր :

Ամթալարըմըզ՝ էվլատլարընա, մէքթէպլերտէքի ֆիլօսոֆի, ժէօկրաֆի, ֆիզիք, չիմի, ալժէպրը վէ սաիր իլիմլերի էօյրէթմէզտէն էվվէլ, գարընտաշ մուհապպէթի, հիւնի ալալագ, քիւչիւք գարընտաշընը պէօյիւկիւնէ բիայէթի, բէտէր վէ վալիտէյէ իթաաթ, վէ մէզհէպէ օլան քեաֆֆէյի վազիֆէլերինին հէր տաիմ իճրասընը նասիհաթ իտիպ էօյրէթմէքտէ օլտուգլարը կիպի, էվլատլար տախի՝ բէտէր վէ վալիտէլերինէ լազըմ կէլէն իթաաթ, բիայէթ վէ ինգիլեատտա գուսուր իթմէտիքտէն մաասա, պէօյիւք գարտաշլարընա տախի բիայէթը թամամ իլէ ֆամիլեալարընին տաղըլմամասընա զայրէթ իթմէքտէ իտիլէր :

Զէմանէմիզ բէտէրլէրի իսէ, աքսիսի օլարագ, էվլատլարը ֆրանսըզճա ալօրթ քէլիմէ էօյրէնմէլերի իլէ, հէր տիւրլիսուսի հալլերինէ կէօզ գարամագ, ժարտէնլէրտէ վէ գաֆէ-չանթանլարտա կէչիրտիքլերի էօմիւրլերի՝ կէօրմէմէզլիկէ կէլմէք, վէ հաթթա էվլատլարը՝ բէտէրլէրինէ հիւքմ իտէճէկինէ գառաբ իլէրի կիթմէլերի իլէ, բէտէրլէրինին քէնտի էօզ գարընտաշընա գուլանտըգլարը նէֆսանէթ վէ միւթէատտիտ սուի հալլերի կէօրէրլէր իսէ, արթըգ օ էվլատլար պէյնինտէ գարընտաշ մուհապպէթի արտադ ճայէզ մի տիր :

Պու հալլերին ճիւմլեսի, մէզհէպ օլան բիայէթսիզլիկիմիզ վէ մէզհէպսիմիզին հէր տաիմ էմրի օլան գարընտաշ մուհապպէթինին իճրասընա սալա հէվալէի սէմմ ու իթիպար իթմէտիկիմիզ նէթիճէսի օլուպ, պունտան պէօյլէ ճէմաաթըմըզտա, ֆամիլեա թէէքքիւլիւ նատիրլէն կէօրիւլէճէկինէ իչթիպահ եօք սըր, վէ գարընտաշ մուհապպէթինին, էքսէր ֆամիլեալարտան քիւլլիէն զահլ օլմասը իլէ, ճէմաաթըմըզին պունճա իսանէտանլարընին իսմ ու չէօհրէթէրինի թարիխտէ օգուճագտան պաշգա թէէսսիսիմիզ գալմամըշ սըր :

Ս. Ա. Ա.

Պէյօղլու, 3(16 Օգոստոս 1907

ՀՌՈՄԷՆ ՆԱՄԱԿ

Տէր Տնօրէն,

Երկար լուութենէ մը վերջ դարձեալ Ձեր բարեսրտութեան կը դիմենք, որ բարեհաճիք Վսեմ. Հասուն Կարդինալի շիրմին և ծանօթ մատրան համար եղած հանգանակութեան Գ. ցուցակին ալ հրատարակել, որն որ նախընթացներուն ձայնն կը շարունակէ հրաւէրքի ձայնն առ ազգասիրութիւն Անոր որ Մեծ եղած է և Բարեգործ :

Մեծ. Տէր, լուութիւնս երկար եղաւ, սակայն այս՝ մեր գործերուն դադարման հետեւանք մը չէր և ոչ ալ ձեռնարկած աշխատութիւններուս ընդհատման նշան, որովհետեւ շիրմի և Լուսաւորչի մատրան գործերն շարունակուեցաւ միշտ և տակաւին կը շարունակուին :

Գործն ըստ կարելւոյն յառաջացած է. այսօր ունինք մեր առջեւ կանգնուած սապանն, որուն ձեւն հետեւեալն է : Դարչ մարմարիոն խարսխի մը վրայ կը բարձրանայ մարմարեայ տապանն, որուն վրայ պիտի փորագրուին կրկին արձանագրութիւնք Հայ ու Լատին լեզուաւ, որոնք կ'ըստորագրեն յիշատակարանիս կանգման հանգամանքներն ու մեր տոհմին ու Նուիրապետութեան և դպրոցիս միաբան ձեռնտուութիւնը : Մէջտեղը կը գտնուի պղնձեայ նշանն : Ասոր վրայ կը կանգնի բարձր շրջանակուած քառակուսի տախտակ մը, որուն կենդրոնն կը գտնուի կիսարձանին ձուաձեւ փորուած կոյանքն, և երկու կողմերը կան երկու հրեշտակներ, որոնք արտմութեան մէջ ընկղմած՝ գլխիկոր ջահեր բռնած կը մարեն կարծես Վսեմ. Շիրմանաւորին բազմարդիւն կենաց ճրագն : Շիրիմն վերջապէս խոյակաձեւ կամարի մը վրայ հիմնուած խաչով մը կը լմննայ : Կիսարձանին տակ ուրիշ կրկին համառօտ արձանագրութիւններ պիտի փորագրուին նոյնպէս հայերէն ու լատիներէն լեզուաւ, որոնք կարճ ի կարճոյ բարեշիշատակ Հանգուցեալին կենաց գլխաւոր կէտերն ու մանրքեր պիտի յիշեցնեն :

Այս ամենուն դեղեցկութեան կը միանայ խորանին և իւր մարմարեայ յատակին չքեղութիւնը : Ներկայիս արհեստաւորաց յանձնարարուած են Վսեմ. Հանգուցեալին և Լեւոն ԺԴ-ի կիսարձանները : Աշխատանքին նանգստանել վերջ լիայոյս ենք թէ կարելի պիտի ըլլայ այն ալ վեհագոյն : Լուսաւորչի մեծադիր պատկերն ալ ճարտար վրձինի մը նախասրտոտութեան մէջն է : Ժամանակին պիտի ունենանք ծանօթ Կալիարտի նկարչին այս գործն : Կը մնան մատրան անպաճոյճ պատերուն ու գմբեթի կարեւոր որմանկարներն ու զարդերը. նոյնպէս խորանի արդն ու զարդը : Ցուսանք շատ նորանոր առաւաձեռնութեանց հանդիպիլ այս Գ. ցուցակ, որուն մէջ յայտնի կերեւի նուիրատուաց թէ՛ առատաձեռնութիւնը և թէ՛ միանգամայն գործիս նկատմամբ արտայայտած մեծ գնահատումն : Այս գնահատմանց իրր ամփոփում մը կրնանք ի մէջ այլոց յառաջ բերել Գերշ. Թոռնեան Հ. Թադէոս Թ. աբբայի Վիեննայի Մխիթարեանց կողմէն մեզ ուղուած նամակն : Ահա իւր խօսքերն.

«Գեղեցիկ և մեծապէս գովելի է այն զղջափարն որով որոշեր էք բազմարդիւն և հռչակաւոր Վսեմափառ Կարդինալ Հասունին հանգստեան տապանն դետեղել Լեւոնեան վարժարանին եկեղեցւոյն մէջ : Ապաքէն, արժան է ա՛յրս այս մեծ և համբաւաւոր, որ յանհունս աշխատեցաւ մեր Հայ ուղղափառ համայնքին կրօնական և կրթական յառաջադիմութեան համար, միանգամայն վասն կրօնական իրաւանց Հռոմայ Ս. Եկեղեցւոյ, և ի վերջոյ, ի վարձիւր բազմադիմի արդեանց՝ Ս. Բահանայապետն բարձրացուցած էր զինքը՝ անուանելով Ծիրանաւոր Կարդինալ-իշխան Ս. Եկեղեցւոյ. — այո՛, արժան է՝ որ իւր յարգելի անունն մնայ անմահ :»

* * *

Յարմար է աւելին լուութիւնիս արդարացնելու դլխաւոր պատճառն մէջ բերել : Արդի Պետրոս Եպիս. Գոյունեան, մեր նախկին Մեծաւորն, մեզմէ մեկնելէն առաջ կարեւոր գործերով հեռի մնաց մեզմէ, կարծես վարժեցնելու համար վերջնական բաժանումի դառնութեան. այդ հեռացումն պարտաւորեց զմեզ ապասել մինչեւ նոր Մեծաւորի անուանումն : Այսօր նա արժանաւոր օծութեամբ Նուիրապետութեան ակտաւոր անդամ եղած՝ հաճոյքով պիտի տեսնէ իր գործին շարունակութիւնը յաջորդին ձեռօք. ուստի նոր եռանդեամբ կ'ուզենք հետապնդել այս պատուաբեր գործոյս, որուն պատիւն անչուշտ ուելի նուիրատուայն է :

Նիւթէ դուրս չըլլայ, Մեծ. Տէր, խօսք մը ուղղել հրապարակաւ առ յիշեալ Արհ. Եպիսկոպոսն, որուն իրաւ ս՛րչափ կրնայինք խօսեցանք ու խնդակցեցանք մեր երախտագիտութեան պարտքն հատուցանելու համար. բայց միշտ անկատար ու պակասաւոր կը գտնենք ըրածնիս իւր մեծամեծ արժանեաց համդէպ : Նա՝ դպրոցիս բարերարն եղաւ իր ազնուամիտ ամուսնութեամբն, ամէն մէկուս հայրն՝ իր շարունակ ու անխոնջ հոգածութեամբն, խոհեմ ու վարչական Մեծաւոր՝ իր գթած ու միանգամայն հաստատամիտ վարչութեամբը : Ասոր համար արժանապէս գնահատուեցաւ բարձրագոյն Մեծաւորներէն և նոյնինքն Ս. Բահանայապետէ, որուն՝ մեզ չնորհած վերջին ունկնդրութեան մը մէջ յայտնած մեծ հաճարմունքի խօսքերն կը հնչեն ականջնուս ցայսօր, ու պիտի հնչեն ցմիշտ : Փափուկ ու ծանր գործերու մէջ արդարակորով, անաչառ, փափկանկատ և հաստատ եղած է միանգամայն. նկարագրի մարդն է այն և խղճամիտ քահանան, որուն վերապահուած է եղեր Ամեն. և Գերերջ. Կաթողիկոսաց Աղեքսանդրիոյ Ամենայն վրայ յաջորդն ըլլալու պատիւն : Անդամ մ'ալ ուրեմն իր մօտերս կատարուած հանդիսաւոր օծումին վերջ հանձիրեն մեր որդիական խորին երախտագիտութեան ու խնդակցութեան ձայնն :

* * *

Գ. ՑՈՒՑԱԿ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԱՑ

(ԳԳ. Քահանայք և Մեծ. Տեարք)

95.	Յարթ. Ուզունեան (100 բպ.)	260 Ֆr.
96.	ԱԱ. Քորք Մայր Վանատան, Որբանոցի Բանկալթիի	180
97.	ԱԱ. Քորք Էրզրումի, Թոգատի, Բրքնկոյ, Հաճընի, Պարտիզակի, Հալէպի	140
99.	Մարգիս Վ. Տէր-Աբրահամեան	100
100.	Վարդան Ծ. Վ. Պաղչէճեան	51
101.	Արհ. Անդրէաս Զէլէպեան, Եպ. Տիարպէքիրի	50
102.	Գրիգոր Ծ. Վ. Պահապանեան	50
103.	Գրիգոր Վ. Կամսարական	47 20
104.	Արհ. Կղեմէս Ղազարոսեան, Եպ. Անկիւրիոյ	40
105.	Պօղոս Վ. Գամպուրեան	40
106.	Յով. Ծ. Վ. Յովհաննէսեան, Եպ. Փոխանորդ	10
107.	Յակոբ Ծ. Վ. Վարդանեան	10
108.	Կղեմէս Ծ. Վ. Ճիմճիմեան	10
109.	Յով. Ծ. Վ. Բօյաթեան	10
110.	Յով. Ծ. Վ. և Անտոն Վ. Պահապանեան եղբարք	10
111.	Յարութիւն Վ. Ալէկէօզեան	10
112.	Կարապետ Վ. Գասապեան	10
113.	Գաբրիէլ Վ. Գասպարեան	5
114.	Յակոբ Վ. Նէզմայեան	5
115.	Գէորգ Վ. Էքիզեան	5
116.	Պօղոս Վ. Տապալլեան	5
117.	Յակոբ Վ. Մանիսէլեան	5
118.	Յով. Վ. Զիյտէմեան	5
119.	Յովսէփ Վ. Մագսութեան	5
120.	Գէորգ Վ. Վէթանեան	5
121.	Անտոն Վ. Այտընեան	5
122.	Պետրոս Վ. Սճէմեան	5
123.	Հաճը Անտոնիկ Համպէեան	34 50
124.	Գրիգորիկ »	
125.	Յակոբ »	
126.	Պետրոս Գասապեան	23
127.	Գրիգորիկ Արսլանկիւլեան	23
128.	Վիչէն Գարամանեան	12 76
129.	Յովհաննէս Գասապեան	11 50
130.	Անտոնիկ Իւթիւճեան	11 08
131.	Հաճը Վիչէն Թօրպաճեան	11 50
132.	Վիչէն Գանպուրեան	10 52
133.	Ճօրճի Սէյեահեան	8 50
134.	Վիչէն Թումայեան	8 50
135.	Հաճի Յակոբ Քէնարլըկճեան	8 50
136.	Գրիգոր Գասպարեան	6 38
137.	Յովհաննէս »	
138.	Գրիգորիկ Ճէնտէրէճեան	2 10

139. Բահանայ մը Ա. նուէր		25 Ֆր.
140. Նոյնը	Բ. նուէր	25
141. Հ. Թադէոս Ծ. վ. Թոռնեան		
Թադդ. Աբբայ		20
142. Յովսէփ Ծ. վ. Մելքիսեդեկեան		10
143. Ներսէս վ. Փափազեան		5
Գումար		1465 56
Նախընթաց գումար		7071 30
Ընդ ամենը		8536 86

ԱՆՏՈՆ ՓԻԼՈՍԵԱՆ

Ի Գաթինս, 1907, Օգոստոսի

Կ-ԲԱԹՐԻԳ ՎԷՔԻԼԻՆԻՆ

ԻՆԹԻԽԱՊԸՆԱ ՄՈՒՊԱՇԸՐԷԹ

Կ-Բաթրիգ Վէքիլի սապրգ Արհ. Աւետիս Արք. Արիւարեանցն 1905 սէնէսին-տէ վուգուի խթիթիասընտան պէրու միւնտէլլ գալան Կ-Բաթրիգ Վէքեալէթի մէմուրիյէթինին, պիր չօգ քէշմէքէշլէրտէն սօնրա, նիհայէթ պիր միւնասիպ բուհանիյէ թէվտիի, Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հազրէթլէրիյլէ Իսարէ մէճլիսինճէ պու քէրրէ գարարլաշտըրըլարադ, վէ պու-պապատ թէշքիկ օլունան Գոմիսիոնը մախսուսը ճանսիպնատէն ինթիխապա միւթալիգ թէտապիր վէ թէրթիպաթ իթթիհատ խալկէրէք, Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հազրէթլէրի թարաֆընտան, իշպու ինթիխապա մուպաշըրէթ խալմէք իւզրէ, Բուհանի վէ Միւթէպէրան մէճլիսլէրի ազալարընա եաղըմըշ օյան թալիմաթնամէնին սուրէթինի զիյրտէ տէրճ խտէրիգ։

Մալիւմ օլմադ կէրէք պիր քի, մէզքիւր իքի մէճլիս ազալարընն վէրէճէքլէրի հիւանի չահատէթ գուրասըյլա էքսէրիյէթ գազանան իւչ նամզէալէր, Սինօդ հէյէթի միւհթէրէմէսինէ թագտիմ խալիպ, պու սուրէթլէ էն զիւատէ գարա գազանան բուհանի՝ Կ-Բաթրիգ Վէքեալէթինէ գանթէն ինթիխապ օլունմաճագ տըր։ Կ-Բաթրիգ Վէքիլինին Արքեպիսկոպոս օլմար մէշրութ օլմազէ, չայէա պու մէմուրիյէթը մուհիմմ Բահանայլարան պիրինէ խապէթ խէր իսէ, միւմայէյին Եպիսկոպոս թագտիս ըէմի՝ իյէրուտէ իճրա օլունմաճագ տըր։

* * *

Բերա, 1 Օգոստոս 1907

Տէր,

Կ-ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՈՐԴԻ պաշտօնը թափուր մնացած ըլլալով՝ ըստ օրինի ընտրութեան ձեռնարկուած է։ Ուստի կը դիմենք Կրօնական և Աւագանւոյ Ժողովոց ի քուէարկութիւն, և կը հրաւիրենք զՁեզ որ հաճիք սոյն քուէարկութեան մասնակցիլ, ըստ տրամադրութեան 18, 19, 11 և 13երորդ յօդուածոց, Կ-Պատրիարքարանիս Ներքին Կանոնադրութեան։

Կ-Պատրիարքական Փոխանորդի ընտրութեան վերաբերեալ սոյն չորս յօդուածներն ասա նոյնութեամբ կ'արտատպենք։

Յօդ. 18. — Փոխանորդ Եպիսկոպոսի ընտրութիւնը հետեւեալ կերպով կը կատարուի.

Կաթողիկոս-Պատրիարքի հրաւիրանօք Եկեղեցական եւ Աւագանւոյ Ժողովներն խառն Ժողով կազմելով, Կաթողիկոսական Աթոռոյ ծառայող երեք եկեղեցական անձանց ցուցակը Կ-Պատրիարքի կը ներկայացնեն, որ նոյն ցուցակին մէջ նշանակեալ անձանց մին Սիւնհոդոսական ֆուէից առաւելութեամբ կ'ընտրէ, եւ իւր Կաթողիկոսական իշխանութեամբ անոր Եպիսկոպոսական կոնդակը կուտայ եւ կը ձեռնադրէ։

Յօդ. 19. — Կ-Պատրիարքի ընտրութեան նկատմամբ 11դ յօդուածոյն Ա. հատածին եւ 13դ յօդուածոյն մէջ նշանակուած պայմաններն Փոխանորդ Եպիսկոպոսի ընտրութեան համար եւս կը պահանջուին։

Յօդ. 11. — Կ-Պատրիարքը կ'ընտրուի Օսմանեան Տէրութեան հպատակ, Կաթողիկոսական Աթոռոյ պատկանող Հայ-Կաթողիկէ եկեղեցականաց մէջէն։

Յօդ. 13. — Չի կրնար Կ-Պատրիարք ընտրուիլ եկեղեցական մը, որ եկեղեցական կամ քաղաքական յանցանաց համար դատապարտութիւն կրած է, կամ դատաստանի տակ կը գտնուի։

ՊԱՅՄԱՆՔ ՔՈՒԷԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

1։ Ներփակեալ քուէտոմսին վրայ պէտք է կարգաւ գրել վերոյիշեալ յօդուածոց տրամադրութեանց համեմատ, սոյն կարեւոր պաշտօնին յարմարագոյն երեք եկեղեցականաց անունքը։ (Արքեպիսկոպոս, Եպիսկոպոս, Քահանայ)։ Վերոգրեալ պայմանաց լիովին չհամապատասխանող եկեղեցականաց անունները քուէհամարի միջոցին անընդունելի պիտի նկատուին։

2։ Քուէտոմսին երեք թիւերուն առջեւ երեք անուն գրելն անհրաժեշտ է. աւելի կամ պակաս անուն կրող քուէտոմսերը անընդունելի են։

3։ Ձեր քուէտոմսը պատրաստելէ յետոյ, յատուկ պահարանին մէջ ամփոփելով և պահարանին վրայ միայն Ձեր անունն և մականունը գրելով, թողուլ զայն Կաթողիկոսարանիս բակը կախուած քուէտուփին մէջ, որ Մեր՝ և Վարչական Ժողովոյ և Կարգադիր մասնաժողովոյն երկու անդամոց կողմանէ կնքուած է։

4։ Քուէտուփը կախուած պիտի մնայ մինչեւ 28 Օգոստոս, երեքշաբթի երեկոյ ժամը 12. յորում կը լրանայ քուէարկութեան համար որոշեալ պայմանաժամը։

5։ Քուէհամարի գործողութիւնք պիտի կատարուին նոյնեւեալ օրը, 29 Օգոստոս, Չորեքշաբթի առաւօտ, ժամը 2ին, Կաթողիկոսարանիս սրահին մէջ, ընդ Նախագահութեամբ Մերով և ի ներկայութեան Վարչական Ժողովոյ, և Մեր կողմանէ Կրօնական և Աւագանւոյ Ժողովոց երկու Եկեղեցական և չորս Աշխարհական անդամներէն կազմեալ Կարգադիր մասնաժողովոյ։

Օրհնելով զՁեզ և մաղթելով Ձեզ ամենայն բարիք՝ մնամք

Տեառնդ

Աղօթարար

ՊՕՂՈՍ ՊԵՏՐՈՍ ԺԲ.

Կ-ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՑ

* * *

Իշպու թալիմաթնամէնին թէվֆիք՝ Բաթրիգխանէմիզ թիւրքճէ քեաթիպէրինտէն Սերովբէ էֆ. Ֆէրհաթեանա իհալէ իտիլմիշ տիր։

ԳԵՐ. ՊԵՏՐՈՍ ԳԵՐՊԾ. ԱԲԷԼԵԱՆԸՆ

ՎԷՖԱԹԸ

Սօն նիւսխէմիպտէ, Բարիզտէ աղբը խասթա օլուսուղընը եաղտըղըմըզ Գեր. Պետրոս Գերպծ. Աբէլեանընն՝ նիհայէթ ազատէի սէր իտէմէէրէք վէֆաթ իթթիկի՝ չէհրի մէզքիւրտէն Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հազրէթլէրինէ վիրուա իտէն պիր գբթա թէլէկրաֆնամէտէն թէէսիւֆի աղիմ իլէ անկաշըլմըշ տըր։— Զաթէն սօն նիւսխէմիպտէ աղբը իսապէրինի եաղտըղըմըզ սրրատա, իշպու նէթիճէի միւէյիմէնին կէճիքմէեճէկինի, հաթթա պէլքի տէ օ սաթտըրլարը եաղարքէն, Աբէլեան Գերապայծառընն վէֆաթ իթթիշ օլուսուղընը քէշֆ իտիեօրուսուգ։ Պու քէշֆիմիպին տօղրու չրգտրղընա զիյատէսիյլէ էսէֆ իտէրիպ։

Աբէլեան Պետրոս Գերպծ., բիվայէթէ կէօրէ, զաթէն տախկի պիր խասթալըգա միւպթէլա պուլունմըշ իսէ տէ, ֆագաթ քէնտիսի հէնուզ կէնճ, գուվվէթլի վէ զայեուբ օլմասըյլա, տահա խայլի միւտտէթ էօմրիւ օլաճաղը մէմուլ իքէն, սոն վագրթլարտա տիւչար օլսուղը պէյն խասթալըգը՝ քէնտիսինի պիւսպիւթիւն կիրիֆթարը զաաֆ իտէրէք, էվվէլա Պէյրութտա, սոնրա Բարիզտէ խիլէն բէք չօգ մէսաի վէ իգտամաթ ֆայտէ իթմէմիշ, վէ միւմայէյհ, պիհիւմիզ վէզաիֆի լուհանիյէսինի իյֆա իլէ, վէ եանընտա տայրը Գերպ. Հ. Արսէն Ծ. Վ. Աբէլեան վէ տիկէր լուհանի վէ ճիամանի տօսթլարը պուլունտըղը հալտ, թէէլիմի բուհ իյէմիշ տիր։

Պեպրոս Գերպծ. Աբէլեանընն զայպը էսպէտիսի՝ ճէմաաթմըզճա զայեաթը մուհիմմէտէն օլմաղլէ, Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հազրէթլէրինի վէ քէնտիսինի թանբեան պիլճիմէլ միւթէպէրանը բուհպան վէ ավամը միսթաղրադը հիւն ու քէտէր իյէմիշ տիր։ Հէման ճէնտապը Հադգ՝ ադրապա վէ միւթէալլիւգաթընա վէ թարիգաթընին ազայը միհթէրէմէսինէ թէսէլլիեաթը սամէտանիյէսինի իհսան պուեուրսուն։

*** Միւթէվէֆա Աբէլեան Գերպծ.ըն բէտէր վէ վալիտէսի անասը էնգարէլի օլուսպ, իշպու այլէ, թիճարէթ իյլին ճէպէլի Լիպնանա նագլ իթմիշ, վէ Աբէլեան՝ ճէպէլին ճիւնի չէհրինտէ 1858 Մայ.ի 8ինտէ տիւնիայա կէլմիշ, վէ մէպլէքի բուհպանիյէթէ օլան մէյլ վէ արզուսը մուճիպինճէ Զմմոտ մանասթիրընա կիրիպ, երմէնիճէ լիսանը վէ մալիմաթը իպթիտայիյէյի օրատա թահսիլտէն սօնրա, Հասուն Կ-Բաթրիկին զէմանընտա Գուտսը չէրիֆտէ Լաթին բուհպան մէքթէպինէ գօնուլմըշ, վէ էճնէպի լիսանլարըյլա Աստուածաբանութիւն վէ Փիլիսոփայութիւն վէ սաիր իւլումը բուհանիյէ վէ մուհիմմէյի թահսիլ իլէ, Տէրիսաատէթէ կէթիրիլիպ, պաղը [illegible] 1900ին, Աղարեան Կ-Բաթրիկին բաթրիգլիկինին իլք սէնէսինտէ քահանայ թագտիս օլունմուշ վէ պուրատան թէքրար Զմմոտ մանասթիրընա կէօնտէրիլէրէք, շակիրտանա մուալլիմ թայինին գելընմըշ, վէ պատէհու Ֆէրահեան Եպիսկ. իլէ պիրլիքտէ Տիարպէքիր, անտէն Պէյրութա վէ Մըսրա կիտիպ, վազիֆէյի բուհանիյէյի իյֆա իյէմիշ, վէ նիհայէթ Պէյրութտա Կ-Բաթրիգ վէքիլիկինտէ թայինին իտիլիպ, խայլի սէնէլէր գալմըշ, վէ օրատա ճէմաաթըմըզդա մահսուս քիլիսէ վէ մէրխասախանէ ինշասընա վէ խայրբէրվէր պիր ճէմիյէթ թէշքիլինտէ մուվաֆֆագ օլուպ, հիւքիւմէթը մահէլլիյէնին վէ հէր միլլէթին հիւրմէթ վէ թէվէճճիհինիւ գաղանմըշ, վէ Էմմանուէլեան Կ-Բաթրիկին ինթիխապը ազիպլինտէ, խըսէմաթը մէմուհէսի թագտիր իտիլէրէք, Թագադիրլիք վէ Ծայրագոյնզ մէրաֆիպի բուհանիյէսիյլէ թալթիֆ գելընմըշ տըր։*

Պիր միւտտէթ սօնրա Բարիզէ պիլ ապիմէ, Պէյրութ Կ-Բաթրիգ վէքեալէթի էօհէսինտէ գալմադլա պէրապէր, Կ-Բաթրիգիկին Բարիզտէ բուհանի վէքեալէթինի իյֆա իյէմիշ, վէ 1905 սէնէսի Սեպտ.ինտէ, Կ-Բաթրիգ բիւթպ. Սապպաղեան էֆ. հազրէթլէրինին էմրլերի իւզերինտէ Տէրիսաատէթէ կէլէրէք, Կ-Բաթրիգիսանէմիզդէ պաղը իշլէրտէ պուլունմըշ, վէ էհլիյէթ վէ իգթիսարըյլա չօգլարըն հիւրմէթ վէ թէվէճճիհինիւ գաղանմըշ տըր։ Հաթթա օ թարիխտէ եինէ Կ-Բաթրիգ Վէքիլի ինթիխապընա թէշէպպիս իտիլտիկինտէ, 67 սահէտ պալիպ օլան Բուհպան վէ Միւթէպէրան մէճլիսլէրի ազասընն 40 գուրասըյա էքսէրիյէթին հիւանի չահատէթինէ մաղհար օլմուշ իսէ տէ, էքսէրիյէթի գուրա գազանան տիկէր իբքի բուհանի, եանի Արհ. Թերզեան Պօղոս Եպսկ. իլէ Գերպ. Քիլճեան Հ. Եղիա Ծ. Վ. տէն Թերզեան Եպսկ.ըն վուգուի խթիթիասընտա մէպնի, մէզքիւր մուամէլէի ինթիխապ ֆէսխ օլունմըշ, վէ եէնի ինթիխապա լիւզում կէօրիւլմիւշ, ֆագաթ անճագ պու քէրրէ պու լիւզումին գուվվէտէն ֆիիլէ կէթիրիլմէսինէ թէշէպպիս իտիլմիշ տիր։

Մուախարէն, 1905 սէնէսի Դեկտեմբերինտէ, Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հազրէթլէրինին՝ հաշմէթլու Բաբա հազրէթլէրինի վիեարէթ մագսէտիյլէ միւսաատէի սէնիէյի հազրէթի Բասիշահի իզզրինէ Օսմանա ապիմէթի էմանաընտա, Աբէլեան Պետրոս Գերպծ. տախի Օսմանա կիթմիշ, վէ պիր միւտտէթ գապարգատան սօնրա, Պէյրութա ավանէթլէ, օրատա խասթալըգը թէշէտտիւտ իյլէմիշ, վէ պէրայը թէտավի Բարիզէ ավանէթ իտիպ, եաղարըմըզ վէճնէ, չէնտա կիւն ագտէմ վէֆաթ իյլէմիշ տիր։

*** Ճէնազէ մէրասիմի վէ տէֆնի հագգընտա հէնուզ մալիւմաթ ալընմադըշ տըր։*

ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷՄԻԶ

«ՀԱՍՈՒԹԻՑ ԵՒ ԾԱԽՈՒՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ»

Իշպու Խորհուրդ՝ 10ինճը տէֆա օլարագ պէր միւթատ կէչէն սալը սապահը սաաթ 11[2տա Գալաթատա Բաթրիգխանէ տայրէսինտէ իճթիմա իլէ, պէր վէճհի աթի իճրաի միւզաքէրաթ իյլէտիկի խապէր ալընմըշ տըր։

1։ — Իճթիմաը սապրգ զապթնամէսի միւթալէաիլէթասիզ վէ հաֆթալրգ հիսապաթ մուայէնէ վէ թէտգիգ խիլմիշ տիր։

2։ Բաթրիգխանէնին իրատ մէսարիֆի իլէ մէվճուտ սանտրգ վէ սէրմայէսինի իրայէ խատէր տէֆթէրին սուրէթը թանզիմինճէ պազը անկաշըլմասը միւշքիլ վէ եա լիւզումսրզ հիսապլար աշըմը պուլունտըղընտան, պունլարըն իսլահ վէ հազիր իլէ եէկնագարտա հէր քէսին անկաատիլէճէկի սուրէթտէ հիսապաթին գայտ ու թէէսիֆ խիլմէսի թէրթիպ օլունմուշ, վէ չու միեանտէ սէնէլէրտէն պէրի տէվրէն կէլէպ միւմթէնի իւլ թահսիլ պուլունան 332 ղշ. մախլուսպաթին մէսարիֆէ գայտրնա, վէ քէզա միրուրը զէման իլէ չիւրիւյիւպ վիճուտի գալմամը օլան էշեա պէտէլլէրինին հիսապտան թէնզիլի վէ միւթէպագը էշեանընն տախի գրմէթը հագրգիյէլէրինէ կէօրէ սէֆթէրինին թանզիմի իլէ գայտրընն թահսիհինէ գարար վէրիլմիշ, վէ պու կիպի ասլ ու էսասը օլմահան բագգամլար իլէ սէրմայէ հիսապընը գապարթմաղա սէպէպ օլամահաճաղը պէլ միւզաքէրէ անկաշըլմըշ տըր։

3։ Գալաթա Ս. Փրկիչ քիլիսէսի հիսապաթը թէտգիգ խիլմիշ օլուպ, թէտգիգաթը մէպքիւրէ նէթիճէսի հագգընտա թանզիմ խիլէն բաբօր թաստիգ օլունմըշ, վէ Վարչական Ժողովա հիսապաթը իլէ պէրապէր իսատէթէն թագտիմինէ գարար վէրիլմիշ, վէ իշպու բաբօրտա քիլիսէ հէյէթի ազալարընընն էսէրը հիմմէթ վէ զայրէթլէրինին չայեանը թագտիր պուլունտըղը արզ ու պէեան օլունմըշ խուսկի, վէ անճագ քիլիսէի մէզքիւրընն իքի նէվ հասըլաթը օլուպ, պիրի քիլիսէ ագարընտան կէլէն իճարլար իլէ վարիտաթը միւթէնէվիեասը, տիկէրի տախի մէզքիւր քիլիսէ նամընտա պիր զաթը խայրխահ թարաֆընտան թէէսիս խիլմիշ օլան վագֆէյէ հասըլաթը տըր քի, պունլարընն եէկտիկէրինէ գարըշտըրըլմասը՝ էսասը վասիյէթլէ թէվաֆֆուգ խէմէեէճէկինտէն, պունտան պէօյէ պու կիպի պիր հալէ մէճպուրիյէթ գալմամագ իշին նէ կիպի թէտապիր իթթիխազընա թէվէսսիլ խիլմէսի լազըմ կէլէճէկի իրայէ վէ իշար օլունմըշ տըր։

Քէզա Իսարէ մէճլիսինին 1905 սէնէսի Մայիսինտէ վէրմիշ օլտուղը թալիմաթ միւնտէրիճաթընա նէզարէն, իշպու Խորհուրդն՝ Տնտեսական Խորհուրդ վազիֆէսինի իյֆա իյէմէսի վէ Իսարէ մէճլիսինին պիր գօնթրոլ հէյէթի օրմաը հասէպիյէ,

պու պապտ տախի իշպու Խորհուրդտան պիհագդը իսթիֆատ իտիլէպիմէք իչին, միէսսիսաթը տարէի մելիէյէտ թութուլամագ սէֆթէրլէրին պիր սիհադ իւզրէ թութուլմասը, վէ անլէրին արա սրբա թէագիգի վէ մէվճուտը սանտըգլարընդն գօնթրոլը կիսի պաղը խուսուսաթը մուհիմմէյի միւպէյնին օլարագ, այրըճա պիր լահնա տախի գալէմէ այընարագ, Մէճլիսի Իտարէյէ թագտիմ գըլընմըշ տըր։

4։ Եսսագճը Օհան աղաեա 100 ղրշ. մահիյէ թախսիսաթ վէրիլէրէք մէմլէքէթինէ կէօնտէրիլմէսի գարարլաշտըրըլմըշ իտի. պու գարարդն իճրասը վէ թախսիսաթընդն սուրէթի թէէմինի իչին Մէճլիսի Իտարէյէ միւրաճաաթ օլունմասը գարարլաշտըրըլմըշ տըր։

5։ Իշպու խիթամ պուլան Ցուլիս այընտա ճէմ օլունան իեանէի միլլիյէ հիսապթը բուլեէթ օլունտրգտա, 2600 ղրշ. թահսիլ իտիլտիկի, վէ սէնէի սապրգա թահսիլաթընա նիսպէթէն չու իքի այ զարֆընտա 4000 ղրշ. ֆազլա թահսիլաթ վուգու պուլտուղը կէօրիւլմիշ, վէ մէզքիւր թահսիլաթդն պէր վէճհը գիյր իլան իտիլմէսինէ գարար վէրիլէրէք, Խորհուրդ սաաթ 5ում տաղրլմըշ տըր։

	1906	1907
Ցունիս	400	2420
Ցուլիս	620	2600
	1020	5020

Կ-ԲԱԹՐԻԳԻՍԱՆԷ
ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Դեր. Յովսէփ Վ. Պարիկեանդն Իզմիր Կ-Բաթրիգ վէքեալէթինէ թայեին իտիլմէսի գարարը իւզրէնէ միւնհէլ գալան Պանտրմա Կ-Բաթրիգ վէքեալէթինէ՝ Կաթողիկոսարան Դիւան քեաթիպլէրինտէն Դեր. Մկրտիչ Վ. Մուրատեանդն թայեին օլունմասը մուսամմէմ օլարդը իշիտիլմիշ տիր։

*** Էրմէնի բաթրիկի ռիւթպ. Օրմանեան էֆ. հաղրէթլէրինէ պիրաաէրի Տր. Կոմիտաս էֆ. Օրմանեան՝ ռիւթպ. Կ-Բաթրիգ էֆ. հաղրէթլէրինէ պիր իհթիրամը մախսուս իպրաղ իթմէք իւզրէ, պէրայը համիյէթի վէ նէզաքէթ միւշարիլէյի, մայէթը ըհսապլինի իլէ պիրլիքտէ Պէօյիւքտատա վագը խանէսինէ թաամա տավէթ իյլէմիշ իսէ տէ, Կ-Բաթրիգ էֆ. հաղրէթլէրի՝ տավէթի վագըտան տօլայը միւմիէյհէ պէեանը թէշէքքիւր, ֆազլա մայէթիյլէ պիրլիքտէ քէնտիլէրինի թաստի իթմէմէք իչին, մէզքիւր տավէթէ իճազէթ իտէմէյիպ, անճագ պիր կիւն այրըճա զիեարէթ իտէճէքլէրինի ճէվապէն պիլտիրմիշլէր տիր։

ԽԱՐԻՃԻԷ

ՀԻԻԲՄՏԱՐԼԱՐԸՆ ՄԻԻԼԱԳԱԹԸ.— Ինկիլթերրա գրալը, չարչէնպհ կիւնիւ Վիլհէլմսհօհէյ վասը օլուպ, ըսթասիօնտա իմբ. Վիլհէլմ թարաֆընտան իսթիգպալ օլունմըշ տըր։ Իքի հիւքմտարլար եէկտիկէրինի զաեէթ սամիմի սուրէթտէ սէլամլամըշլար, վէ պատէհու էհալինին սամիմի ալգըշլարը արասընտա չաթօյա աղիմէթլէ, ըէսմի կէչիտէ հաղը պուլունմըշլար տըր։ Միւթէագրպէն գրալ Էտվարտ՝ իմբէրաթօրիցանդն տաիրէսինէ կիաէրէք, իյգաի ըէսմը սէլամ իյլէմիշ տիր։ Պատէհու էօյլէ թաամը թէրթիպ օլունմըշ, վէ պունտա իքի հիւքմտարլար իլէ մայէթլէրի հաղը պուլունմըշլար տըր։ Էօյլէտէն սօնրա միւշարիլէյհիւմա, բրէնս Պիլօվ իլէ պիրլիքտէ օթօմոպիլ իլէ Վիլհէլմթալա գատար պիր թէնէզզիհ իճրա իթմիշլէր տիր։ Ագշամ սաաթ 9տա Վիլհէլմսհօհէ չաթօսընտա պիր զիեաֆէթ վէրիլիպ, պունտա Ալմանիա իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիցասը, գրալ Էտվարտ, Ինկիլթէրրա խարիճիէ միւսթէշարը Սըր Զարլս Հարտինճ, Ալմանիա պաշ վէքիլի բրէնս Պիլօվ, վէ հիւքմատարլարը մայէթ էֆբասը հաղրը պուլունմըշլար տըր։ Էմնամ զիեաֆէթէ իբի հիւքմատարլար իտարէի ագատահ իթմիշլէր տիր։ Դրպոյ Էտվարտ՝ իշպու զիեարէթի միւնասիպէթիյլէ հագդընտա կէօսթէրիլէն իհթիրամաթը ֆէվգէլատէէն զաեէթ մէմնունն վէ մէսրուր օլատուղունը, ֆազաթ զիեարէթի միւտատէթինէ ըէք աղ տէվամ իթմէսինտէն տօլայը թէէսսիւֆ իթտիկինի պէեան, վէ իքի մէմլէքէթ պէյնինտէ միւնասէպաթը սամիմանէ վէ հասէնէնին պէրտէվամ օլմասընը չէտիտէն արզու իթտիկինի իլավէ իյլէմիշ տիր։ Ագշամ սաաթ 11 պշ.տա գրալ Էտվարտ՝ իմբ. Ֆրանսուա-Ժոզէֆ իլէ միւլագաթ իթմէք իւզրէ Իշլէ ալիմէթ իյլէմիշ տիր։

*** Իմբ. Ֆրանսուա-Ժոզէֆ, գրալ Էտվարտա բէսմը սէլամը իյֆա իթմէք իւզրէ կմիւնտէնէ ալիմէթ իթմիշ, վէ իքի հիւքմտարլար, բէնչէնպհ կիւնիւ սաաթ 11ի 47 կէչէ Իշլէ վարել օլմուշլար տըր։ Միւշարիլէյհիւմա՝ էհալինին չիտտիթի ալգըշլարը արասընտա «Էլիզապէթ» օթէլինէ կիտէրէք, օրատա Ավսթրիա խանէսանը իմբէրաթօրի ագասը թարաֆընտան գրալ Էտվարտա բէսմը սէլամ իյֆա օլունմըշ տըր։

Գրպոյը միւշարիլէյհ, մուվասալէթինտէն ալ սօնրա, իմբ. Ֆրանսուա-Ժոզէֆի զիեարէթ իթմիշ, վէ մուախխարէն իմբէրաթօր՝ գրալը նէզտինէ կիտէրէք, գասրը իմբէրաթօրիտէ թաամա տավէթ իյլէմիշտիր։ Իշպու խուսուսի թաամտան սօնրա իքի հիւքմտարլար՝ արապտեա բաքիպէն, Իշլ վէ ճիվարընտա իճրաի թէնէզզիհ իյլէմիշլէր, վէ հէր թարաֆտա իհթիրամաթը մախսուսէյէ մագհար օլմուշլար տըր։

Ագշամ թէաթրոտա միւքէմմէլ պիր լուպիեաթ իճրա իտիլիպ, պունտա իմբէրաթօրլար հաղրը պուլունմըշլար տըր։ Լուպիեաթտան սօնրա, գասրը իմբէրաթօրիտէ պիր զիեաֆէթ վէրիլմիշ տիր։ Կիճէ բարլագ պիր գանտիլ տօնանմասը իճրա օլունուպ, իքի հիւքմտարլար՝ էհալինին ֆէվգէլատէ վէ սամիմի ալգըշլարը արասընտա արապա իլէ սէյրէ կէլմիշլէր տիր։ Պատէհու միւշարիլէյհիւմա՝ իգամէթկահլարընա ազիմէթ իյլէմիշլէր տիր։

Բէնչէնպհ սապահը Ավսթրիա-Մաճար խարիճիէ նազիրը պարօն Էրէնթալ իլէ Ինկիլթէրրա խարիճիէ միւսթէշարը Սըր Հարտինճ պիրպիրինի զիեարէթ իյլէմիշլէր տիր։

*** Վիէննա զաղէթալարընտա նէշր օլունան պիր թէպլիղաթա կէօրէ, Իշլ միւլագաթը միւնասիպէթիյլէ պարօն Էրէնթալ իլէ Սըր Հարտինճ պէյնինտէ պաղը միւքեալէմէլէր ճէրէեան իթմիշ տիր քի, պու միւքեալէմէլէրտէ, բօլիթիկայը հաղրէյէ միւթէալլիգ քեաֆֆէյի մէսէլէլէր թէագիգ իտիլէրէք, Ավսթրիա-Մաճար վէ Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթլէրի պէյնինտէքի միւնասէպաթը գատիմէնին պէրտէվամ օլատուղը մէմնունէն թաստիգ գըլընմըշ, վէ պիլճիմլէ սիեասի մէսէլէլէրտէ հէմֆիքքեար պուլունտըգլարը կէօրիւլմիշ տիր։ Տիկէր տէվլէթլէրին մէսլէքի տէ, Սըր Հարտինճ իլէ պարօն Էրէնթալը թաաթի իթտիքլերի էֆքեարընն նէթիճէսինէ մութապրգ օլտուղընտան, պու խուսուս՝ մուհաֆաղի սուլհ ու սալահա տաիր իտիլէն մէսաիյի պիթարաֆանէնին մուվաֆֆագըյէթինէ միւսայիա պիր էմարէ տատ օլունապիլիր։

*** Զարընն, Բօսֆոռա ազիմէթլէ, գրալ Վիգթօր Էմմանուէլի զիեարէթ իսէճէկի հավասիսի պիր թարաֆտան թաստիգ, տիկէր թարաֆտան թէզզիպ օլունմագտա տըր։

*** Ավսթրիա-Մաճար խարիճիէ նէզարէթինին միւբէվվիճի էֆքեարը օլան «Ֆրէնտէնպլաթ», Իշլ միւլագաթընտա, գրալ Էտվարտըն՝ Իթթիֆագը միւսէլլէս իլէ քեաֆֆէյի նօգթալարճա հէմֆիքքեար օլատուղունը իսպաթ իտէճէկինի եաղմըշ տըր։

*** Բարիզտէ չրգան Լիպէրթէ ղազէթասը, Ագսահի Շարգ հագդընտա Ինկիլթէրրա իլէ Ռուսիանդն ադտ իթտիքլերի մուահէտէյի թաստիգէն՝ եաղընտա Զար Ալէ գրալ Էտվարտա պէյնինտէ պիր միւլագաթ վուգու պուլաճաղընը եաղմըշ տըր։

ԼՍ. ՀԻՑ ԳՕՆՑԷՐԱՆՍԸ.— Թահտիտը թէսլիրաթ մէսէլէսինին միւզաքէրէսի պու կիւնէ թէալիգ օլունմըշ տըր։

ՄՕՆԹԷ-ԳԱՐԼՕ ՀԻՆԱՅԷԹԻ

Շու էմնատէ պիւթիւն Էվրոպա ղազէթալարը՝ ավսիրէն Մօնթէ-Գարլօտա վուգուա կէլէն տէհշէթլի պիր ճինայէթին թաֆսիլաթըյա մէշղուլ տըրլար։

Իշպու ճինայէթ՝ շու եօլատա մէյատանա չէգարըլմըշ տըր։ Ալաֆ. Օգոստոսդն Ճնճը սապահը Նիսսէն Մարսիլիա կէլէն պիր շլմէնտըֆէր գաթարընտան՝ Ինկիլիզ թէպասընտան պիր էրքէք իլէ պիր գատըն չէգարագ, տէմիր եօլ մէմուրլարընտան պիրինէ թէալիմ իթտիքլերի պիր սանտըղը՝ Լօնտրատա Զէրինկ-Գրոսի ըսթասիօնընա նագլինէ նէզարէթ իթմէսինի իսթար իթտիքատէն սօնրա, քէնտիլէրի Լուվր օթէլինէ պիլ ապիմ, իտասէթէն կէօզէթմէքտէ օլատուգլարը էլլէրինտէքի պիր եօլ չանթատընը օտալարընա կէօթիւրմիշլէր տիր։ Արատան չօգ կէչմէզտէն, ըսթասիօնատա պրազըլմըշ օլան վէ քիլիտ տէլիկինատէն գան տամլալարը ագմագտա պուլընան սանտըգ տէրունինտտ, բարչալանմըշ, չարչաֆլարտա տարըլմըշ, գանտա միլէմմա, վէ եալընըզ պաշը իլէ սեադլարը նօգտան պիր գատըն նաշը մէվճուտա օլատուգը անլաշըլմըշ տըր։ Տէրնալ բօլիս մէմուրլարը Լուվր օթէլինէ կիտէրէք, ըսթասիօնատա Կօլտ Ուիլիէմս այիլէսի իսմիյլէ վէ օթէլատէ Սըր Ժավօնէք վէ պարօն Ժավօնէք իսմիյլէ գայտ օլունմըշ օլան սանտըղընն սահիպլէրինի իսթիճվապ իթմիշլէր տիր։ Մէրգումլար, էշեալարըյլա պիրլիքտէ բօլիս գօմիսէրլիկինէ կէօթիւրիլտիւքլէրինտէ, հէր նէ գատար մէզքիւր սանտըղընդ՝ քէնտիլէրինին օլմատըգընը իտատա իթմիշլէր իսէ տէ, չանթալարը աչըլըպ, մէզքիւր նաշընն պաշ վէ սեադլարը իյինտէն չէգտըգընտա, ինքեարա մէճալլէրի գալմամըշ տըր։ Պու գարը գօճա՝ պունուն իւզէրինէ պիր պիրինի թութմազ պիր թագըմ հիքեաեէլէր նագլ իթմէկէ պաշլամըշլար տըր։ «Պիզ, տէմիշլէր, Մօնթէ-Գարլօտա Մէլլէսիմի նամ սէյֆիյէտէ իգամէթ իտիեօրտուգ, վէ պու կիւն նաշընը նագլ իթմէք մէճպուրիյէթի միւթէսիւֆէսինտէ պուլունաբըլմըշ պիլիարէ գատընը, հէնուզ թանրարգ։ Մօնթէ-Գարլօ կազինօսընտա եալընըզ իքի իւչ տէֆա քէնտիսինէ թէսատիֆ իթմիշ իտիք։ Զըգան բազար կիւնիւ, 500 ֆր. իսթիգրազ իսթէմէք իչին պիրէ կէլմիշ իտի։ Պիր գաչ տազըգա սօնրա, տօսթը զանն օլունան պիր ատէմ, պաղթէթէն իչէրի կիրիպ, պու գատընը պաշընա պիր բէվօլվէր պօչաթարգտան սօնրա ֆիրար իթտի։ Դարըմ վէ պէն, գաթիլի թանրմատըղըմըզ վէ քէնտիսինի կէօսթէրէմմէկեճէկիմիզ ճիհէթլէ, նաշընն վիճուտինի օրթատան գալտըրմադ իւզրէ պու եօլու տիւշիւնտիւք։»

Լաքին բօլիս իտարէսի պու մասալա էհէմմիյէթ վէրմէեէրէք, թանգրգաթընը իլէրի կէօթիւրմիշ տիւր։ Մէրգումլարընն իֆտատէլէրինտէ թէնագգուզ պուլունմըշ տըր. մէսէլա գարը՝ ճինայէթին կիւնտիւզ վուգու պուլտուղընը սէօյլէտիկի հալտէ, էրքէք տէ աքսինի իտտատա իթմէքտէ պուլունմըշ տըր։

Մագթուլ՝ Էմմա Լիվէյ խանինտէ 35 եաշլարընտա Շուէտլի պիր գարը տըր։

Մօնագօ ասլիյէսի՝ Մարսիլիա ասլիյէսինին իսթիյզահաթընա պա թէլէկրաֆ ատթիսէքի ճէվապը վէրմիշ տիր. «Էմմա Լիվէյին ճինայէթի, Կօլտ այիլէսինին իգամէթ իթտիկի տաիրէտէ, բազար կիւնիւ սաաթ 5 բատատէլէրինտէ վուգու պուլմըշ տըր։ Իճրա օլունան թէհարրիեաթ Նէթիճէսինտէ, իքի էլ տէսթէրէսի, գանը պիր պըչագ, պէօյիւք պիր բէվօլվէր, «Բըթի Մարսէյէզ»ին Օգս. 4 թարիխլի նիւսխէսինէ սարըլը մագթուլէնին պիր չէմսիյէսի, վէ պիր չօգ հէնուզ երգանմըշ, ֆազաթ գանը չամաշըրլար պուլունմըշ տըր։ Պիզիմ զանընմըզճա պու ճինայէթին ֆաիլէրի՝ Կօլտ այիլէսի տիր։ Էտուարտ Պէրգըր՝ ույատուրմա պիր ատէմ իսմի օլմալը տըր։» Պա Էտուարտ Պէրգըր՝ Կօլտ այիլէսինին՝ ֆաիլի ճինայէթ մագսատրնտա կէօսթէրտիլէրի, վէ Էմմա Լիվէյին արզասընտան քէնտի սէյֆիյէլէրինէ կիրէրէք, անը էօլտիւրմիւշ օլտուղընը պէեան իթտիքլէրի տէլիզանը օլմագ կէրէք իսէ տէ, չիմսիյէ տէկին պէօյէ պիր չասընն վիճուտի թէհագգուզ իթմէմիշ տիր։

Մարսիլիատա պու ճինայէթ՝ պէեան իթտիկմիզ սուրէթտէ մէյատանա չէգտըգտան սօնրա, Նիս միւսթանթիգի Մ. Սավար՝ Օթէլ Պրոսթօլա կիտէրէք, պիչարէ Էմմա Լիվէյին օտասընը մուայէնէ իթմիշ, վէ պունտա, գատընպարա մախսուս պաղը միճէվհէրաթ վէ 540 ֆրանգ նագտ պուլմըշ տըր։ Միւսամիլէյհ, պատէհու գաթիլէրին իգամէթ իթտիքլերի Մէլլէսիմ սէյֆիյէսինէ կիտէրէք, օրատա մուգիմ մէրգումլարին ագրապասընտան պիր գըզ՝ Կօլտ այիլէսի հագգընտա աթիտէքի մալիմաթը վէրմիշ տիր. «Պունլար պիր զէման Գանատատա Մօնրէալ պէլտէսինտէ Բիւրհօզ նամ քիմսէ իլէ միւթէրէքէն գատըն թէրզիլիկի իթմէքտէ խոիլէր։ Իշլերի միւսայիտ կիթմէսիկինտէն, Լիվրբուլա կէլտիլէր վէ չամաշըրճըլըղա պաշլատըլար իսէ տէ, պունտա տախի մուվաֆֆագ օլամաեարագ, Ինկիլթէրրատան Մօնթէ-Գարլօեա վասել օլատուլար։ Զըգան բազար իրթէսի կիւնիւ, եանի եէվմը ճինայէթին իրթէսի կիւնիւնէ գատար պուրատա իգամէթ իթմէքտէ խոիլէր։»

Մ. Սավար, գաթիլլէրին տաիրէսինտէ, վուրտըգլարը տարպէնին չիտտէթիյլէ ուճը եէյլմիշ գանը պիր պըչագ, պիր տէսթէրէ վէ գանը տիկէր պաղը էշեա պուլմըշ տըր։

Կօլտ այիլէսինին թութուլտըգլարը կիւն, պունլարդն էլ չանթալարը իչինտէ պիր չօգ միճէվհէրաթ, էլմաս վէ ալթուն զիյնէթ էշեասը, սաաթ, պիլէզիք վէ սաիրէ քի, ճէման 25,000 ֆր. գըյմէթինտէ էշեա պուլունմըշ, վէ պունլար՝ մագթուլէ գատընդն օլուպ, գաթիլլէր թարաֆընտան տուզաղա տիուշիւրիւլէրէք թէլէֆ խոիլտիքտէն սօնրա աչըրըլմըշ տըր։ Գաթիլլէրին եէտինտէն պիր չէրչիվէ իչինտէ պիր էրքէք ֆօթօկրաֆը տախի զուհուր իտէրէք, պու պապտ խոիլէն խսթիճվապտա, Կօլտ՝ «Գարրմ Մօնրէալտա պէնի թանրմաղտան էվվէլ էվլէնմիշ իտի. պու թաավիր՝ տեղն իլք զէվճինին թաավիրի տիր» տէմիշ, վէ գարրսը տախի, ագրապասընտան պիրինին ֆօթօկրաֆը օլտուղընը սէօյլէմիշ տիր։ Մագթուլէ՝ գաթլինտէն պիր գաչ կիւն էվվէլ, Կօլտ այիլէսինէ գարզէն 1000 ֆր. վէրմիշ օլտուղը հալտէ, պիր չօգ միճէվհէրաթ թագարագ, 500 ֆր. իսթիգրազ իսթէմէք իչին պունլարտ նասրլ կէլմիշ օլապիլէճէկի զասլըթաճա չիւպհէլի օլուպ, պինտալէրին մէզպուրէնին քէնտիլէրինտէն 500 ֆր. գարզէն ալմըշ օլտուղը սէօզիւնիւն պիէսաս իտուկինէ հիքմ իտիլմէքտէ տիր։

Իշպու ճինայէթ՝ Մօնթէ-Գարլօտա վուգու պուլտուղընտան, թանգրգաթը լազըմէնին իճրասը՝ Մարսիլիա ասլիյէսինտէն եաղընտա Մօնագօ հիքիմէթի մահէլլիյէսինէ հէվալէ իտիլէճէք տիր։

Մարսիլիատան Օգս. 14 թարիխիդէ ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, մատամ Կօլտ՝ Էմմա Լիվէյին ճինայէթինտէ քէնտի զէվճինին իշթիրաքը օլմուշ օլտուղունը պէեան իթմիշ տիր։

ԻԽԹԱՐ

Տէրիսաատէթտէ վէ թաշրալարտա, ապօնրման միւտտէթլէրի խիթամ պուլմըշ օլան միւհթէրէմ ապօնէլէրիմիզին՝ ապօնրման պէտէլլէրինի կէօնտէրմէլէրինի ըէճա իտէրիզ։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Տէրիսաատէթ էմթաայը էճնէպիյէ կէօմրիւկիւ նազըրը ձէմալ վէ Մապէյնը Հիւմաեուն միւթէրճիմէրինատէն Ապուլլահ Սաիգ պէյէրէ պալէա, Եանիա վիլայէթի տէֆթէրտարը Հիլմի էֆ. իլէ Խազինէի Խասայը Շահանէ հուպուպաթ անպարը միւտիրի Մէհէմմէտ պէյէրէ ուլէա էվվէլի, Կէյվէ գայմագամը Հիւսէյին Հիւսնի պէյ վէ Մէճլիսի մէարիֆ ազասընատան Սիւլէյման Սըրրի էֆ.յէ սանիէ միւթէմայիզի, Գալաթա բօսթանէսի միւտիրի ձէմալ պէյէ սանիէ սանիսի, Միխալրճ մալ միւտիրի Նէշատ պէյէ սալիսէ ռիւթպէլէրի թէվճիհ. Պէյրութ վիլայէթինատ Հայֆա գայմագամլըը՝ Սայտա գայմագամը Քեամիլ էֆ.յէ, Սայտա գայմագամլըը՝ Հայֆա գայմագամը Հաշիմ էֆ.յէ, Մանքէմէի Թէմիկ ազալըը՝ Տէրիսաատէթ Պիրինճի Մանքէմէի Թիճարէթ ազասընատան Սուհրան էֆ.յէ, Պէյօղլը Պիրինճի Մանքէմէի Թիճարէթ ազալըը՝ Պէյօղլը Պիրինճի Մանքէմէի միւտաիրի ումումիլիկի՝ Պէյօղլը Պիրինճի մանքէմէսի ազասընատան Դարրիէ էֆ.յէ, Պէյօղլը Պիրինճի մանքէմէի ազալըը՝ Տէրիսաատէթ Մանքէմէի Թիճարէթ ազա միւլազիմլիրինատէն Եանգօ էֆ.յէ, Տէրիսաատէթ Մանքէմէի Թիճարէթ ազա միւլազիմլիկի՝ Տէրիսաատէթ Պիրինճի Մանքէմէի Թիճարէթ զազթ քէթէկէսինատէն վէ Մէքթէպը Հուգուգը Շահանէ մէկզունարընատան Պոսոսաքի էֆ.յէ թէֆթիշ. Սիվաս վիլայէթի վէրկի միւտիրիյէթինէ՝ Այտըն վիլայէթի վէրկի միւտիրի Ցեէթի վէ Պէյրութ վիլայէթի վէրկի միւտիրիյէթինէ՝ Սիվաս վիլայէթի վէրկի միւտիրի Հաշիմ վէ Այտըն վիլայէթի վէրկի միւտիրիյէթինէ՝ Պէյրութ վիլայէթի վէրկի միւտիրի Օսման Նուրի էֆ.յէր թայինի. Մէքթէպը Ֆենունը Թրպպիէյի Շահանէյէ էմրազը տախիլիէ մուալիմի Ֆէրիդ Ֆէյզի բաշտաա մուբասա Օսմանի, Խազինէի մալիէ մէքթուպի գալէմի մուհիմմ միւտիրի վէ Բումէլի վիլաեաթը Շահանէսի միֆէթթիշլիկի իքինճի պաշ քեաթիպի Նուրէտտին պէյէ Լինճի Մէճիտի, Բուսումաթ էմանէթի մուհասէպէճիի Թալաթ պէյէ Ընճի Օսմանի, Ժանտարմա տաբիէսի Լօգամա գալէմի միւտիր մուավինի Ասըմ պէյէ Ընճի Մէճիտի, Պաղտատ վիլայէթի մէճլիսի խտարէ ազասընատան Իսմայատտին էֆ.յէ Ընճի Օսմանի, Բօսթա նէզարէթի ինթիհասը մէմուրլոյն գօմիսիօնը պաշ քեաթիպի Իպրահիմ էֆ.յէ վէ Թրապիզօն վիլայէթի մայէթինէ մէմուր Խալիա պէյէ Յիւնճիւ Մէճիտի նիշանլարը իհսան պույրուլմըշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻԷ

Տիւն, Սէլամլըզ ըէսմը ալիսինատն սօնրա, չայեան պույրուլան միւսաատէի սէնիէ իւզէրինէ, Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա վէ Ավսթրիա-Մաճար սէֆիրլէրի իլէ Ալմանիա սէֆիր վէքիլի հազարաթը՝ սուրէթը զայրը ըէամիյէտ հուզուրը հազրէթը Բաթիշահիյէ գազուլ պույրուլմըշլար տըր։

—Լէյլէի Ըէղայիպ միւնասիպէթիյէ, տիւն վիւքէլաի ֆիիսամ, միւշիրան, վիւզէրա, իւլէմա վէ սաիր պէնատկեան հազարաթը՝ Մապէյնը Հիւմայունա ազիմէթ իսէրէք, արզը թէպրիքեաթը ուպուտիէթքեարի իյլէմիշլէր տիր։

—Տէրիսաատէթ իլէ Բէչթա արասընատա տօղրուսան տօղրուսա թէմտիտ խտիլէն խաթթըն տիւն ըէամը քիւշատը իճրա օլունարագ, Պէյօղլը թէլէկրաֆխանէսի իլէ Բէչթա թէլէկրաֆ նէզարէթի վէ խաթթըն կիւղէրկեանը օրմաղ միւնասիպէթիյլէ Սօֆիա վէ Պէլկրատ թէլէկրաֆխանէլէրիյլէ մուխաբէրաթա պաշլանմըշ տըր։

—Մէքթէպը Սուլթանինին միւճէտտէտէն ինչասը իչին քեաֆֆէյի լէվազիմ գօնթրաթօյա բասրթ օլունարագ, մէքթէպ պաղչէսինատ իպթիդա խատէն մէվզիլէրէ եէրլէշտիրիլմիշ, վէ ինչասթ սիւրաթլէ իճրա օլունարագ, էօնիւմիւզէքի Գասըմա գատար պինանընն չաթրըը էօրթիւլէճէկի մուգարրէր պուլունմըշ տըր։

—Եարըն, Ավսթրիա-Մաճար իմբէրաթօրընընն եէվմը վէլաատէթինէ միւսաաբգ օլուզընատան, Սէնթ-Մարի քիլիսէսինատ պիր այինի բուհանի իճրա խտիլճէք, վէ պատէհու սէֆարէթխանէտէ բէսմը գապալ վուգու պուլաճագ տըր։ Ագշամ տախի Եէնիքէօյտէքի սէֆարէթխանէտէ պիր զիեաֆէթ վէրիլճէք տիր։

—Ասարը թէրագգրեաթվայէյի ճէնապը Շէհրիեարիտէն օլարագ, մէրիյէթի ահքեամընա իրատէի սէնիէ չէրէֆմիւթէալիգ պույրուլմը օլան նահիվ մէճլիսլէրիյլէ սուլ մանքէմէլէրի նիզամնամէսի մուճիպինճէ, նահիվ մէճլիսլէրի՝ նահիվ միւտիրլէրինին թանթը ռիհաատէլէրինատ օրմագ իւզրէ 4 ազատան միւրէքքէպ օլաճագ, վէ մէզքիւր մէճլիսլէր՝ սուլ մանքէմէսի վազիֆէսինի տէ իյֆա իլէ, նիհայէթինէ 1500 ղրշ. գատար օլան հէր նէվ պաճագ տավալրըյա պու միգտարը միւթէճավուզ օլմահան էմվալը մէնգուլէ վէ դայրը մէնգուլէյէ միւթէալիգ միւնազաալարը սուլհէն թէսվիյէ վէ բույեէթ իյլէեէճէք տիր։ Սուրէթը սուլհիյէ բուրթ օլունտամահան վէ տալէն 150 ղ. վէ եախօտ պու միգտարտա պուլունան էմվալ վէ էմլաքտան միւթէվելլիտ հուգուգ տավալարը գապալի իսթինաֆ օլմահագ իւզրէ գաթիէն հիւքմ օլունաճագ տըր։ Մէզքիւր մէճլիսլէր՝ գապանաթ նէվինատէն օլուպ, 5 պէյնիկէ գատա ճէզտի նագտի պլինմարընը իճապ իսէն ճիւրմիէրէ քէզալիք գաթի, վէ պու միգտար ճէզտի նագտիյի միւթէճավուզ օլան վէ հէր հալտէ հապս ճէզտարընը միւսթէյզիմ պուլունան գապահաթ տէրէճէսինատէքի էֆալ վէ հարաքեաթա, գապիլի խթինաֆ օլմագ իւզրէ, հիւքմ վէ գարար վէրէճէք տիր։

—Էնդարէ վիլայէթինատ չիֆթճիլէրին գուլանընզլարը գազնի թապիր օլունան արասալարընն Օգս. նիհայէթինէ գատար 4 թէքէրլէքլի արապալարա թահվիլինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

—Թարապլուսը Ղարպ վիլայէթիյլէ Պէնկազի սանճաղընատա ումուրը նաֆիա, թիճարէթ վէ սէնայինին թէրագգրը, իպթիտայի մէքթէպլէրին վէ մէվճուտ մէքթէպլէրին թէնսիգի վէ սերվէթի մէմլէքէթին արթըրըլմասը չարեէրինին իթթիհադյա իչթիղալ իթմէք իւզրէ, մահէլլինէ պիր հէյեէթ կէօնտէրիլմէսի ֆէրման պույրուլմը տըր։

—Հիճազ տէմիր եոլը ինչասթրնատա հիւսնի խըտմէթլէրի կէօրիւլէն էֆքարը Շահանէ իլէ պու սէնէ սիլալարընա կէօնտերիլէճէք օլան էֆքարը ասաքիրի Շահանէյէ, եէվմը ճիւլուսը հազրէթը Բաթիշահիյէ միւսաաբգի կիւնտէ թէվզի օլունմագ իւզրէ 2500 ատէտ միտալիանընն կէօնտերիլմէսինէ իրատէի սէնիէ չէրէֆքտուր իյլէմիշ տիր։

—Հիճազ տէմիր եոլընընն Մէտայինի Սալիհ իլէ Զիւմրէ արասընասաքի գրամընընն ճիւլուսը Հիւմանատնա միւսաաբգի կիւնտէ իճրասը մուգարրէր օլան բէսմը քիւշատնատա հազրը պուլունմագ իւզրէ, չէհրիմիզտէն պիր հէյեէթ մահէլլինէ կէթմիշ տիր։

—Սէլանիք վալիսի՝ տախիլի վիլայէթտէ տէվրէ չըգմը տըր։

—Խրսով հազրէթլէրինին պիրասէրի Մէհէմմէտ Ալի բաշա հազրէթլէրի՝ էվվէլքի կիւն Բարիզտէն Տէրիսաատէթէ ավտէթ իյլէմիշ տիր։

—Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթի միւսթէշարը Նէճիպ Մէլհամէ բաշա հազրէթլէրի, միւսաաատէի սէնիէ իլէ վէ զէվճէսիյլէ պիրլիքտէ Դարապատ գապըճալարընա ազիմէթ իյլէմիշլէր տիր։

—Ավսթրիա-Մաճար սէֆիրի, բազար երթէսի կիւնիւ մէէզունէն մէմլէքէթինէ ազիմէթ իտէճէք տիր։ Ավտէթինէ տէկին, սէֆարէթ միւսթէշարը՝ մասլահաթկիւզարլըգ վազիֆէսինի իյֆա իյլէեէճէք տիր։

—Սէլանիք վիլայէթինատէն Սեպա. 15է գատար Տէրիսաատէթէ 3 միլեօն օգգա քէօմիւր կէօնտէրիլէճէկի մէմուլ օլունուեօր։

—Բուսիա տէվլէթի թարաֆընատան Թիֆլիս պաշ չէհպէնտէրի Ֆէյզի պէյէ իթա օլունան Լինճի բիւթպէտէն Սէն Սթանիսլա վէ Եունան հիւրիմէթի թարաֆընատան Պէյօղլընատա Գօսթանթինօբօլիս զազէթասը միւտիրի՝ թէպպայը տէվլէթի Ամիյէտէն Տիմիթրիատի Սօֆրօնիատի էֆ.յէ վէրիլէն ալթուն Գրուա Սօվէօր նիշանլարընն գապուլինէ միւսաատէի սէնիէ էրզան պույրուլմը տըր։

—Սէլանիքտէ տաղա գալարրըլմըշ վէ 15,000 լիրա պէտէլի խէլաս ագչէսի վէրիէրէք գուրթարրըլմըշ օլան Ապօթ նամ տէլիգանլընն վագբասընատան տօլայը եաբընատա մահէլլի ֆէվգէլատէ մանքէմէսինատ իճրաի մուհանքէմ օլունաճագ տըր։ Պու իշտէ ֆայիլ օլան էշգբեա տէրէտէթ իտիմիշ օլուպ, եալընըզ իւչ նէֆէրի մէմալիքի էճնէպիէյէ ֆիրար իթմիշլէր տիր։ Մէզքիւր 15,000 լիրանընն 10,000 լիրասը էշգբեանընն եէտինտէն զուհուր իթմիշ տիր։ Ախիրէն տէրտէսթ իտիմիշ օլան Քէլ Քէրիմ նամ շագը՝ քէնտիսինէ 600 լիրա վէրիլտիկինի իգրար իթմիշ տիր։ Պունլար, պիրտէն պիրէ զէնկինլէշմէլէրի իւզէրինէ իֆրաթ մէսարիֆ իթմէկէ պաշլամըշլար տըր։ Պաղըլարը մութանթան տիւյինլէր թէրթիպէյլէ էվլէնմիշլէր տիր։ Տիկէրլէրի տէ՝ էվլէրինի բարլագ սուրէթատ թէֆրիշ իթմիշլէր տիր։ Պիր թագըմը տախի հիսսէլէրինէ տիւշէն ագչէնին պէօյիւք գըսմընը գումարլանմէլէրտէ դայպ իթմիշլէր տիր։

—Բէնչէնպիհ կիւնիւ Իսթանպօլտա էյրի-գաբու ճիվարընընա սիկուրթասըզ պիր չիշէխանէնին պաղչէսինատ, քէսիլմիշ օլարագ մէվճուտ օլան 500 չէքի օտունընն արասընատան հարիգ հուհուր իտէրէք, մէզքիւր 500 չէքի օտուն եանմըշ օլտուզը հալտէ ամէշ սէօնտիրիլէպիլմիշ տիր։ Հարիգին պիր չախտ թարաֆընատան գատտի օլտուզը անպաշըլտըզընատան, թանդըզաթ իճրա իտիլմէքտէ տիր։

—Կէչէն ագշամ, Բէօրբիւտէն Ատապարա կիտէճէք սօն վաքօրլարընն հարէքէթի էսնասընատա, գալատալըգատան պիլիսթիֆատէ, եանքէսիճինին պիրի՝ պիր էրմէնի գատընընն տէրուհինատ 5 օսմանը լիրասը պուլունան ագչէ ճիզտանընը աչըրմըշ տըր։

—Սօն կիւնլէրտէ Դասթօրիա ճիվարընա, ասաքիրի Շահանէ իլէ պիր էշգբեա ֆբրգասը պէյնինտէ միւսաատէմէ վուգու պուլմը տըր։ Մէզքիւր ֆբրգա՝ տէվրէի Միւսելլեմ թէբէլէրինէ սըղընմը վէ իչ նէֆէր բէյնինին թահթը գօմանտասընատա պուլունմը օլուպ, վադը օլան զաեէթ չիտէթլի միւսաատէմէ նէթիճէսինատ, իչ բէյնլէրի իլէ տիկէր ավէնէ՝ քեամիլէն թէլէֆ օլմուշլար տըր։

Սէլանիք վիլայէթինատ Մէլէնիք եազընընա քէզալիք Տէվրէի Միւսելլեմ նամ մահէլլատ ասաքիրի Շահանէ իլէ 30 նուֆուտատան միւրէքքէպ պիր էշգբեա ֆբրգասը պէյնինտէ տախի միւսաատէմէ վուգու պուլմը տըր։ Էշգբեա՝ չունուն պուլնուն էվլէրինէ սըղընմը օլուպ, օրալարատան ասաքիրի Շահանէ իւզէրինէ ամէշ թանդըզաթ իճրա օլունան Դուլուսմբրար չարչըրը պէքճիլէրինատէն էկինի Սիւլէյման՝ կէչէն կիւն Մահքէմէի ճինայէթտէ մուհաքէմէ իտիլէրէք, 3 սէնէ քիւրէք ճէզասընա մահքիւմ օրմուշ տըր։ Զարրը օլտուզը մալէք՝ սահիպլէրինէ իհսան օլունաճագ տըր։

—Շամատա Ֆրանսըզ բահիպլէլէրինին սիկուրթասըզ եէթիմխանէսինատէն Ցլս. 8ատ հարիգ զուհուր իտէրէք, պինա միհթէրէք օրմուշ տըր։ Զարարլն միգտարը 10,000 լիրա թահմին օլունուեօր։

—Բէնչէնպիհ սարայը Սօֆիատա վէ ճիվարընատա չիտէթլիճէ զէլզէլէ հիսս օլունմըշ իսէ տէ, իտասարաթ օրմամըշ տըր։

—Էվվէլքի կիճէ սաաթ Չատ Սարբեարտա պիր գաշ բէֆիզէսիյէ տէնիզ քէնարընատա տօղաչմագտա օլան պիր Իսլամ խըզմէթճի գըզ, գազատն ատնիզէ սիւշմիշ, վէ բէֆիզէլէրինին ֆէրեատը իւզէրինէ եար արմընա եէթիշիմիշ իսէ տէ, պէչարէնին անճագ նաշը չըգարըլապիլմիշ տիր։

—Պիլէճիք գօզա ֆապրիգասը սահիպլէրինատէն Յակոբ Անատօլուեան՝ սէրմայէտարլարընատան 14,000 լիրա տօլանտըրարագ ֆիրար իթմիշ տիր։

—Պու քէրրէ Պրուսատա, գօզա ֆապրիգալարընատա սիրգաթ իճրասը մագսէպիյէ, եիրմի գատար նուֆուսատան միւրէքքէպ օլարագ թէչքիլ օլունմըշ օլան պիր գումբանիանընն մէյտանա չըգտըը, վէ պունլարընն պաչըճասը՝ Քէհեա օղլու Եասէֆ վէ վաքօրը Նէգօ նամ չախտար օլուպ, պունլար տէրտէսթ իտիմիշ իսէ տէ, տիկէրլէրինին Պուրկազա ֆիրար իթմիքլէրի՝ Պրուսատան եազըլմըշ տըր։

—Պրուսատա Օսմանը պանգասը սանտրզընատան, Գօզա իսանընտա մուգիմ Թիճճար Մ. Պէլարի իլէ Մ. Հուքիլէրին մէմուրը Էտմոն Առաքել Կէյվէլեանա 200 լիրալըգ պիր չէքէ պէտէլ, սէհվէն 300 լիրա վէրիլտիկի՝ սօնրատան անլաշըլըպ, մէրգում Էտմոն իլէ բէֆիգի Լեւոն խթթիճվապ իտիմիշլէր իսէ տէ, իքիսի տէ էվվէլճէ ինքեար իթմիշլէր, ֆագաթ մուպային իֆտատլէրինատէն հագբգէթի հալ անլաշըլարագ, ֆազլա վէրիլէն 100 լիրա պանգաեա վէ Էտմոն իլէ Լեւոն տախի զապըթայա թէսլիմ իտիմիշլէր տիր։

ՊԱՆԳԸ ՕՍՄԱՆԻ

Սիւզտէ 4 ֆայիզլի Բրիօրիթէ թէնպէքի թահվիլաթը Օսմանիյէի համլլէրինէ, 1907 Օգոստոս 1[14ատէն իթիպարէն, թարիխի մէղքիւրատ միւտտէթի իսթիսմ պուլան 29 Ն.լը գուբօն իլէ չըգան Յուլիս 1[14 քէչիտէսինատ ամօրթի չըգան իսթիդրաղը մէղքիւր թահվիլաթընն, Գալաթատա Օսմանը պանգասը կիչէլէրինատ մուսմէլէսի իճրա իտիլէճէկի վէ նուսմէրօլը պօրարօլարըյա պիրլիքատ կէթիրիլէճէք գուբօն վէ թահվիլաթա մուգապիլ, սահիպլէրինէ պիր մագպուզ սէնէտի իթա օլունուպ, իչպու սէնէտտ՝ թարիխի իսրաճընատան օն կիւն սօնրա, պէրայը թէչտիյէ, Գալաթատա Օսմանը պանգասընա թագտիմ զիյնաճաղը իլան օլունուր։

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

	Ղշ.	Բբ.
Թէվֆիկա խտիմիշ էսք. ում.	102	10
Բուսմէլի չըմէնտրֆէրի Ֆր.	161	25
Օսմ. Սիկրթ. չիրքէթի Լ. Օ.	4	25
Տէրիս. Թրամվայ գուբ.	8	95
» » թահվ ֆր.	470	
Բէժի	19	5
Տէրիսաատէթ Բրիսթըմ	438	
Տէրգօղ	320	
Անատօլը չըմէնտրֆէրի գուբ.	16	35
» » թահ.	516	

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ.տան	Ղշ.	Բբ.
Պէհազ մէճիտիյէ ֆարգը	107	20
Մէթալիք	100	20
Բօլ	91	20
Ֆրանսըզ ալթունը	87	5
Լիսկիլիզ լիրասը	109	32
Գրրմիյ	50	
Բուսպի քեաղրա	8	69

Սահիպը իմթիեազ վէ վեսուլը զազէթա
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ԻՏԱՐԷԽԱՆԷ
Պէյօղլուճա, Թազսիմ ճասսէսիճեսէ Ն. 65